

ACC. N:R. M. 10897: 1-11.
Landskap: Skåne Upptecknat av: Wihlborg Larsson
Härad: N. Åsbo Adress: Ebbars, Perstorp f. 1898: ARKIV
Socken: Perstorp Berättat av: olika personer
Uppteckningsår: 1949 Född år 1898 i Perstorp

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

1898: ARKIV
Perstorp

Perstorps kyrka och klockstapel.

2. 1-11.

Skriv endast på denna sida!

Perstöps kyrka och klockstapel.

Den äldsta byggnaden i Perstöps församling är kyrkan. Den torde av byggnadsstilen att döma vara uppförd på 1100-talet och har i stort sett följt behålla sitt ursprungliga skick, fränsett en mindre tillbyggnad på 1830-talet.

Den äldsta beskrivningen av kyrkan daterar sig från 1662. Det är en kyrkiräkning och å denna är antecknat att kyrkan är byggd av gråsten utan torn och fyra fönster, är täckt med spån och har ett vapenhus liksom av gråsten och spåntäckt. I en av prästen Thierstedt år 1830 upprättad redogörelse om kyrkan står att denna är mycket gammal, men kan sluta sig till det därför att två långa och massiva järnband äro

hillsatta på yttre södra väggen för
murens sammanhållande. Stensteden
uppgiver kyrkans längd till 80 alnar,
dess bredd 11 alnar inre mått. Mursma-
t 7 kvarten tjocka och 4 alnar höga. Tre
valv av sten finnas, det fjärde i västen
har brändoft. Våpenhuset 7 alnar långt
och 6 alnar brett. Kyrkan var fortfarande
de täckt med spån. Altaret var av sten
och övertäckt med bräder. Altarsolen
var av trä med fint snickeriarbete
och målat i oljefärger. Taket borde
vara målat någon gång under 1500
eller 1600 talet. År 1818 renoverades
taket av målaren Peter Lang från
Västra Lännaölö, för en summa
av 25 Rk. banco. —
Vid kyrkans restaurering 1898-99 bläst-

vader aflyttskyddet över målningarna.
Stumpen är de borttagna så att de gam-
la vackra målningarna tynas. Predik-
stolen är av trä med bildhuggeriarbeten.
Den är gjord 1771 av bildhuggaren och
målaren Ekekrantz, som å densamma
tecknat sitt namn vilket blev över-
målat 1898. Kronan över predikstolen
är av trä med bildhuggeri och små
ansiktsbilder med vingar. En stor
färgglad sol är fästad mitt under kro-
nan och på en sköld står åtalet 1771.
Dopfunten av huggen sten, stod från
mitt emot predikstolen, men är sedan
många år tillbaka flyttad närmare
altaret. I dopfunten finns ett fat av
mässing med följande inskriftion:
"Anno 1688, Pastor Hen Jöran Olsson."

Hyrcantens varden. Vids. Hindrichson och
Bent Monson förskaffa detta. Bek. kart.
Över daffuntens hänger en stor förgylld
krona med bildhuggeri av trä. På
densamma står i frakturskrif: "På
den samma tiden skall Davids hus
och borgarna i Jerusalem hafva en fri
och öppen bunn mot tynden och oren-
het. Sack 13:1." Ett gammalt krusifix
av ek från 1400-talet, som för funnits
i kyrkan förvaras nu i Kulturhistoriske
Museum i Lund. Uppå ena valvet hän-
ger en ängel av trä bläsande i en trum-
pet. På altaret stå två stora gustla-
kan av s. k. malin, skänkta till kyrkan
1668 av dåvarande ägaren till St. Hen-
rikstorp (nuvarande säteriet Gustafsbergs
huvudgård). På stakarna står följande

inskriftion: "Gud til ære en disse tvende
stagen forærit til Pederstups kirke
av Peder Gudmensen Pil och Inger Kiels-
daten anno 1668." I skriftstäm förvaras
två vackra glaspjävar av Skånska
Glasbrukets å Helsingfors tillverkning,
en större vinflaska och en tillhörande
katt. På flaskan står inskriftionen:
"Gifven Pärstorpas kyrka aff J. W. Anno
1754." Initialerna skall betyda Jakob
Westman, som var inspektör vid
glasbruket. Dessutom finnes en oblat-
ask av trä skänkt till kyrkan av
gästgärdare Mattias Brun i Blekenäs
år 1710. I kyrkan hänger en väja
av s. k. fransk tyg från början av 1700
talet. Traditionen påstår att den till-
hört fältpredikanten Kibelius å Torsås

beställe. Den var med vid Karl XII:s
norska fälttåg. I kyrkan hängde för-
en vacker ljuskrona av glas, som skänk-
till kyrkan av innehavare till glas-
buket, Addesteens arvingar. Den blev
borttagen och kastad i en skräphög.
Där man i senare tid funnit några
delar av densamma. I kyrkan finnes
tre ljuskronor av mässing, för levande
de ljus. I kronorna har för några år
sedan inmonterats elektriskt ljus,
som visserligen höjer ljuseffekten,
men som består av föga skilfulla
unda lampor. I vapenhuset hänger
en vacker ljuskrona av tenn, skänkt
för ett par år sedan av änkefru Ulrika
Wendt å Gustafsberg. Vid den till-
byggnad som gjordes till kyrkan på

1830 talet åtgick enligt en förteckning följande material: 500 lass grästen till väggen och 80 till gundman, 50 lass lera och 2 lass kalk, 5000 ekspån till tak, 4 dörrstolar av ek, ekplankor till dörren samt 1 lös, hängslor och staplar samt tjära till stuykning av taket. Kostnaden var 406 Rdr. 37 schilling 4 smk.

1820 hade å en stämman framfört klagomål över utrymmet i bänkarna. Uppdelning gjordes då efter hermanstalen. Första bänken å gängens vänstra sida blev bundstolen, å den högra som fört incheaft av fältprästen tilldelades plats för annexhermannens inchevare. Gustafsborgs tåleri fick bänkarna nr. 2 å ömse sidor om

gången. Dessa bänkar voro prydda
med i trä utskurna adelskronor.
De nedersta bänkarna blevo till sam-
fällt bruk för "fogdar, husmän och
deras kvinnor, samt för gossen, pigan
och flickan." Senare indelning blev
senare uppkäöf, så att vet som
helst fick sitta var som helst. De
gamla bänkarna hade väsar med
gångjärn och skottreglar, de voro
målade i bjärta färger med blom-
motiv. Dessa bänkar utrovas år 1898
och ersattes med smålåda bänkar
som liknade trädgårdstoppar. Dessa
är numera också borttagna och er-
satte med släpfull bänkinredning.
De äldsta bänkarna ha icke blivit
förfärdiga, men 1948 hittades

därunder till dem på en vind i Perstorp.
De togs om hand av Helsingborgs församling.
Kyrkan fick orgel först på 1840-talet.
Värmsledning inleddes 1937. Den bekos-
tades av en donation av framtidne
handlanden Öfverberg. En donation
fick kyrkan på 1870-talet av Ebba
Andersdotter från Åmål. En del av
denna har använts till kyrkans py-
dande. Den gamla mässstolen, som
under många år var bänkhög, och inte
kunde användas ersattes 1920 med en ny
som skänktes av en i Göteborg bosatt
f.d. Perstörpsbo. Taket å kyrkan, som
i början av 1900-talet var pappbelagt
har å senare tid belagts med röda
tegelpannor. Kyrkan saknar
torn, men har i stället en block-

stapel av trä. Den står omkring 10
meter sydast om kyrkan. Den torde
vara från 1600 talet. Höjden är ungefär
11 meter, varje sidas bredd cirka 5 meter.
Enligt traditionen skall den ursprung-
ligen varit utan brädklädsel, men
senare blivit klädd. Den har en mitt-
stapel av ek av anseelig dimension.
Den skall vara hämtad från gården
Torpet i Spjutseöds by. En gammal
frusträda å ena sidan visar rester
av utskärningen från äldre tid.
Liknande förekommer på en dån
från kyrkan, som nu förvaras i
Malmö museum. I stapeln hänger
en klocka med inskription: "Gloria
in excelsis Deo" å ena sidan och å
den andra: "Salig Herrens Landshöf-

ding. G. Adlersteens Råförfing, vice
pastor Hans Havelin, kyrkoinspektör,
Kirkas Sahlström, inspektören. Från
Hörling, kyrkovärdarna Paul Bengtsson
och Petter Paulsson. Gjuten hos Lars
Wetterhalls i Malmö 1715. Möjligen
kan det vara så att klockan är äldre
och omgjuten 1715. Det omtalas i en gam-
mal sägen att Odelfunga klocka
blev stulen, varefter Perstaps klocka
tog till Odelfunga, som var moder-
församlingen och att Perstap under
flera år saknade klocka. Huruvida
det finnes någon tanning däri är o-
möjligt att säga. På kyrkogården stå
några gamla gråstens utbyggna
och en orjämne i församlingen.
Denne var tillika bildhuggare.